

Contact

Erfgoed Balen vzw
p/a VC De Kruierie
Bevrijdingsstraat 1
B-2490 Balen

Telefoon :014 74 41 01

E-mail: info@erfgoedbalen.be

www.erfgoedbalen.be

Reknr: BE07-6528-0401-2066

Colofon

Redactie:

Marena Grobben
Vic Berckmans
Richard Vermeulen

Lay-out:

Walter Vermeulen

Uitgegeven door:

Erfgoed Balen vzw
Alle teksten verschijnen
onder de enige en
dwingende
verantwoordelijkheid van de
auteur: hier treft Erfgoed Balen
als v.z.w. geen
rechtsaansprakelijkheid.

Verantwoordelijke uitgever:

Richard Vermeulen voor
Erfgoed Balen v.z.w.

Erfgoed Balen is verhuisd.

Eindelijk is de kogel door de kerk... de restauratiewerken aan het Oud Gemeentehuis kunnen starten. Hierdoor heeft Erfgoed voor enkele jaren een 'tijdelijk' onderkomen in de Balense Bib, VC De Kruierie, Bevrijdingsstraat 1.

Onze openingsuren zijn hierdoor aangepast:
www.balen.be/contact/1676/erfgoed-balen of op
www.erfgoedbalen.be

Openingsuren - sluitingsdagen

Maandag	gesloten	14u00 - 17u00
Dinsdag	10u00 - 12u00	13u00 - 17u00
Woensdag	gesloten	13u00 - 16u00
Donderdag	gesloten	13u00 - 16u00
Vrijdag	gesloten	gesloten

Ook open op de 3de donderdag van de maand van
17u30 - 20u30 (Paleografie).

Ons erfgoed bevat een schat aan informatie over ons verleden en vertelt een onverwacht verhaal over vandaag.

Om de toekomst te verzekeren zet Erfgoed Balen zich in om het bedreigde erfgoed, in al zijn verscheidenheid, te bewaren en openbaar te maken.

Door het publiek te laten kennismaken met het lokale erfgoed hopen wij dat het ook gaat genieten van al het moois dat ons eigen erfgoed biedt.

Samen met de lokale, de Vlaamse en de Nationale overheden zullen wij als Erfgoed Balen streven naar een kwaliteitsvol en toekomstgericht beheer van alles wat waardevol is om te bewaren.

Activiteiten Erfgoed Balen

02 aug.
tot
06 sep.

Tentoonstelling De Grote Oorlog

Waar: VC De Kruierie - Expositieruimte
Te bezichtigen: tijdens de openingsuren VC De Kruierie

13 sep.
tot
21 sep.

Tentoonstelling Balen tijdens de Tweede Wereldoorlog

Waar: VC De Kruierie - Expositieruimte en Polyvalente zaal
Te bezichtigen: maandag tot vrijdag: 14u00 - 20u00
zaterdag en zondag: 13u00 - 18u00

Zondag
21 sep.

Collectiedag Balen en Olmen tijdens de Tweede Wereldoorlog

Waar: VC De Kruierie
Begin: 11u00 - 16u00

zat. 18 okt.
en
zon. 19 okt.

Jaarconcert Sinte-Barbaragilde

Waar: VC De Kruierie - Polyvalente zaal
Begin: zaterdag 18 oktober om 20u00
zondag 19 oktober om 15u00

Maandag
24 nov.

Voordracht: Belgische spionnen tijdens WO I

Waar: VC De Kruierie - Polyvalente zaal
Begin: 19u00

Paleografie 2014

Donderdag 16 januari	Donderdag 10 april	Donderdag 18 september
Donderdag 20 februari	Donderdag 15 mei	Donderdag 16 oktober
Donderdag 20 maart	Donderdag 19 juni	Donderdag 20 november
		Donderdag 18 december

> In VC De Kruierie van 19u30 tot 21u30

Jaargang 7

2014

Nummer 2

Juni - Augustus 2014

Erfgoed Balen

In dit nummer

Nooit meer Oorlog 1914-1944-2014	P.1
Nieuwe Schoolbrochure over WO I	P.2
Spionage en Belgische spionnen tijdens de Eerste Wereldoorlog	P.3
Jaarconcert Sinte-Barbargilde	P.3

Interessante informatie

- Erfgoed Balen vzw is nu ook op Facebook te vinden.

Project 2014

- Nooit meer Oorlog - 1914-1944-2014

Het is intussen overduidelijk: 2014 is een jaar van talrijke herdenkingen waarin zowel de Grote Oorlog als de Tweede Wereldoorlog centraal staan.

Exact 100 jaar geleden vielen de eerste Duitse troepen de gemeente Balen en de toenmalige buurgemeente Olmen binnen. Aan de jubileumherdenking van den Grooten Oorlog, waarbij tientallen Balenaren het leven lieten, kan ook in ons dorp niet worden voorbijgegaan. Daarnaast staat het jaar 2014 eveneens in het teken van de Balense oorlogsslachtoffers uit de Tweede Wereldoorlog en de herdenking van 70 jaar bevrijding.

Ter nagedachtenis van beide wereldconflicten en de gevolgen daarvan voor onze gemeente, organiseert Erfgoed Balen vzw twee exposities en een Collectiedag in Vrijtijdscentrum De Kruierie te Balen.

Tentoonstelling Grote Oorlog

Van zaterdag 2 augustus 2014 tot en met zaterdag 6 september 2014 wordt in de expositieruimte van VC De Kruierie hulde gebracht aan de Balense Klaprozen. Via allerlei periodieke collectiestukken en documenten komt u meer te weten over het lot van de Balense frontsoldaten en het dagelijkse leven in onze gemeente tijdens de periode 1914-1918.

Ook onze jongste dorpsgenoten zijn van harte welkom. Tijdens de expositie kunnen alle kinderen tussen 6 en 12 jaar gratis deelnemen aan 'De Grote Oorlogwedstrijd'. Via een uniek traject op maat, kunnen kinderen kennis maken met de lokale aspecten van het wereldconflict en maken zij bovendien kans op een speciale attentie.

Tentoonstelling Balen tijdens de Tweede Wereldoorlog

Van zaterdag 13 september 2014 tot en met zondag 21 september 2014 vormen talrijke artefacten het kader voor een tentoonstelling over de Tweede Wereldoorlog. Aan de hand van uniformen en uitrustingsstukken van de verschillende oorlogvoerende partijen, unieke documenten en fotomateriaal wordt getracht de sfeer van weleer op te roepen. De belangrijkste thema's van de oorlog in onze gemeente komen daarbij aan bod. Zowel de expositieruimte als de polyvalente ruimte van VC De Kruierie zullen daarvoor als locatie dienen.

Collectiedag Balen en Olmen tijdens de Tweede Wereldoorlog:

Oproep aan de bevolking om alle waardevolle informatie over de periode 1940-1945 te delen.

Om de lokale Balense geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog te herdenken en bestuderen, zijn wij nog op zoek naar sporen uit het verleden.

Wat houdt de Collectiedag precies in?

We nodigen iedereen van harte uit om alle verhalen en objecten betreffende de Tweede Wereldoorlog in Balen en Olmen te delen. Heeft u bijvoorbeeld nog foto's, voorwerpen, documenten of verhalen die het oorlogsgebeuren tussen 1940-1945 in de gemeente Balen en toenmalige gemeente Olmen illustreren? Kom dan zeker op zondag 21 september 2014 naar de Collectiedag in VC De Kruierie. Laat uw materiaal of informatie digitaliseren en zorg er mede voor dat deze kostbare gegevens niet verloren gaan. Op die manier kan ook u bijdragen aan het collectief geheugen van de Tweede Wereldoorlog.

Tussen 11u00 en 16u00 staat een team van medewerkers en experts klaar om al uw objecten te fotograferen of scannen en uw verhalen te registreren. Tijdens de digitalisatie kan u bovendien gratis een bezoek brengen aan de tentoonstelling 'Balen tijdens de Tweede Wereldoorlog'.

Nieuwe Schoolbrochure over de Eerste Wereldoorlog: 'Fons, 't is oorlog!'

'Fons, 't is oorlog', dat is de titel van de nieuwe schoolbrochure die op maandag 12 mei 2014 werd voorgesteld aan de Balense scholen in VC De Kruierie.

Het is dit jaar een eeuw geleden dat de Eerste Wereldoorlog begon. In de komende maanden zal er heel wat gebeuren rond dat wereldconflict, en dan vooral in de Westhoek. Het frontgebeuren speelt terecht een grote rol in die eeuwherdenking. Maar ook hier in Balen liet de oorlog van 1914-1918 zich voelen.

Welke impact had het conflict op de Balense bevolking? Hoe beleefden burgers die vier jaren in ons eigen dorp? En vooral, hoe hebben de Balense kinderen de oorlogsperiode ervaren? De literatuur over het onderwerp is vandaag de dag zeer uitgebreid en werd reeds op verscheidene manieren gebracht. Ook de hedendaagse informatiekanaal zijn uitgebreider dan ooit tevoren. Toch wordt er vaak één belangrijk aspect over het hoofd gezien nl. hoe vertel ik het verhaal van de Eerste Wereldoorlog aan kinderen?

Met die vragen in het achterhoofd ging lerares Nadia Vorstenbosch samen met Tom Vanleuwen en Bram Dierckx van Erfgoed Balen aan de slag. En het samenwerkingsverband wierp al snel zijn vruchten af.

De kinderbrochure 'Fons, 't is oorlog!' kwam tot stand om vragen rond de Grote Oorlog, op maat van kinderen, te helpen beantwoorden. Het doe-boekje bekijkt het hele gebeuren door de ogen van Fons, een doodgewone (fictieve) inwoner van Balen. Fons neemt de kinderen mee op pad via een interactief en leerrijk verhaal. Met vragen en antwoorden en een aantal praktische doe-taken maken de leerlingen kennis met het Balense oorlogsverleden.

De brochure is niet te koop voor het grote publiek en zal enkel ter beschikking worden gesteld van de Balense schoolkinderen. Via de nodige ondersteuning van Erfgoedcel k.ERF en de Gemeente Balen werd het mogelijk gemaakt om alle Balense leerlingen uit de 2de en 3de graad Lager Onderwijs van een gratis exemplaar te voorzien. Op die manier kan ook de Balense jeugd actief participeren aan de herdenking van 100 jaar Grote Oorlog.

Word nu lid van onze vereniging!

Een jaarabonnement 'Erfgoed Balen vzw.'

Jaarboek, Nieuwsbrief, enz...

€ 13,00 : Jaarboek afhalen aan balie VC De Kruierie.

€ 17,00 : Jaarboek opsturen per post

€ 21,00 : Jaarboek opsturen per post naar het buitenland.

Betalen kan op rekeningnummer: BE07-6528-0401-2066 met vermelding 'Lidgeld 2014' of in VC De Kruierie, bevrijdingsstr. 1 te Balen.

Spionage en Belgische spionnen tijdens de Eerste Wereldoorlog

Voordracht door: Em. Prof. Dr. A. Vanneste

24 november 2014

Spionage tijdens de aanvang van de 20e eeuw lijkt geenszins op wat we kennen uit bijvoorbeeld films van het type James Bond, televisiefeuilletons of actuele nieuwsberichten over internationale spionage. Nu draait alles rond computers, af luistertechnieken, gesofistikeerde gadgets, laser- en satellietfotografie. Toen waren alleen mensen belangrijk: in de eerste plaats wat ze zagen en hoorden, en in de tweede plaats de zeer artisanale wijze waarop ze alle mogelijke informatie naar de militaire staven versastten. Technische hulpmiddelen waren er nauwelijks.

De lezing gaat eerst kort in op de organisatie van de Britse, Franse, Belgische, Nederlandse en Duitse inlichtingendiensten tijdens WO I. Dat maakt het mogelijk om het uitgebreid te hebben over de taken van de ongeveer 7.000 agenten in België, bezet gebied. Met de hulp van de in Nederland gevestigde staf van de intergeallieerde inlichtingendiensten organiseerden zij zich in een driehonderdtal kleine of grotere diensten. Zij zorgden, vooral via spoorwagobservatie, voor zoveel mogelijk gegevens over troepenverplaatsingen, troepensterkte, bewapening, enz. Een uitgebreid net van koeriers bracht de meestal gecodeerde spionnenverslagen naar de Nederlands-Belgische grens, waar berichtensmokkelaars ze over de grens brachten die vanaf het late voorjaar van 1915 afgesloten was met een elektrische draadversperring.

Het spreekt vanzelf dat de bezetter over goed uitgeruste diensten voor contraspionage beschikte om de Belgische agenten te dwarsbomen. De werking van de spionagediensten was dan ook helemaal geen onschuldig spelletje van kat en muis: in elke fase van de spionage-activiteiten riskeerden de spionnen immers hun leven. Vele medewerkers in bezet gebied zijn dan ook het slachtoffer geworden van een intense klopjacht van de bezetter.

In de lezing wordt ingegaan op de door de agenten gebruikte technieken om de Duitse contraspionage en Polizei in de luren te leggen, op het gebruik van coderingssystemen en op de transmissiediensten vanuit bezet gebied naar Nederland. De vindingrijkheid en creativiteit van de agenten kende blijkbaar geen grenzen, ook al was geen van hen beroepsspion.

Om alles zo concreet mogelijk te maken, worden er enkele waar gebeurde verhalen gebracht van een paar gekende spionnen en enkele Belgische diensten, jammer genoeg niet altijd met een gelukkige afloop.

De strijd van de Belgische spionnen speelde zich niet af aan het tragische IJzerfront, maar over gans bezet België. Medewerkers konden tijdens hun gevaarlijke activiteiten meestal niet rekenen op bijstand van strijdmakers van hun bataljon of compagnie zoals aan het gevechtsfront, maar waren bijna altijd volledig aangewezen op zichzelf. Spionage was altijd een eenzame strijd tegen een onzichtbare vijand - een strijd die voor een aantal onder hen eindigde aan de executiepaal...

JAARCONCERT SINTE-BARBARGILDE

erfgoed
Balen

DAVIDSFONDS
Balen & Olmen

Dit jaar organiseert Koninklijke Harmonie Sinte-Barbaragilde van Balen haar jaarconcert in samenwerking met Erfgoed Balen. Het jaarconcert staat ondermeer in het teken van 'De Grote Oorlog' en dit in het kader van de herdenking van WO-I. Ook WO-II, naar aanleiding van 70 jaar bevrijding, komt aan bod. De muzikanten brengen op stemmige wijze de sfeer van drama, geluk, liefde en onmacht van weleer. Naast een optreden van onze muzikanten, kondigen wij alvast de komst aan van een "special guest" ...

Zaterdag 18-10-2014 om 20u00 – zondag 19-10-2014 om 15u00

VC De Kruierie – Bevrijdingsstraat 1 te Balen

Inkom gratis

Erfgoed
Balen is nu
ook te
vinden op
facebook

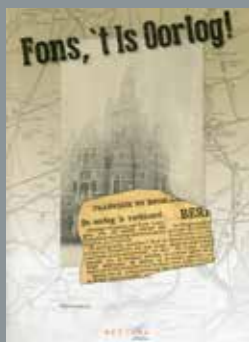

Foto: Jaarboek 2014